

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/141/2020
Identifikačné číslo spisu:	1408203168
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1408203168.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ R. J., bytom J. X, J., 2/ I. C., bytom Y. X, J., 3/ R. C., bytom Y. X, J., 4/ J.R. T., bytom D.. P. XX, J., 5/ I. J., bytom D.. P. XX, J., 6/ R. J., bytom D.. P. XX, J., 7/ G. T., bytom D.. P. XX, J., 8/ W.. S.. Ľ. O., bytom D.. P. XX, J., 9/ O. O., bytom D.. P. XX, J., 10/ E. B., bytom D.. P.Y. XX, J., 11/ C. B., bytom D.. P.Y. XX, J., 12/ C.. C. D., bytom D.. P.Y. XX, J., 13/ T. D., bytom D.. P. XX, J., 15/ O. D., bytom D.. P. XX, J., 16/ O.. C. E., Q., bytom D.. P. XX, J., 17/ Š. Y., bytom D.. P. XX, J., 18/ C. N., bytom G. XX, J., 19/ E. E., bytom C. X, J., 20/ Y. B., bytom D.. P. XX, J., 21/ W. Ž., bytom D.. P. XX, J., 22/ C. V., bytom D.. P. XX, J., 23/ W.. C.O. J., bytom D.. P. XX, J., 24/ S. Y., bytom D.. P. XX, J., 25/ Y. Š., bytom D.. P. XX, J., 26/ D. T., bytom D.. P. XX, J., 27/ W.. M. G., Q., bytom D.. P. XX, J., 28/ I.. X. C., bytom Q. X, J., 29/ C. Y., bytom D.. P. XX, J., 30/ W.. E. J., bytom Š. X, J., 31/ C. E., bytom D.. P. XX, J., 32/ W.. I. N., bytom G. XX, J., všetci zastúpení JUDr. Annou Ščepkovou, advokátkou, so sídlom Saratovská č. 2/A, Bratislava, proti žalovanému: Stavebné bytové družstvo Bratislava IV, so sídlom v Bratislave, Polianky č. 9, IČO: 00 169 731, zastúpenému JUDr. Jozefom Drvárom, advokátom, so sídlom Belinského 16, Bratislava, o zaplatenie 11.839,35 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 7 C 316/2008, o dovolaní žalobcov 10/, 15/, 17/, 20/, 21/, 22/, 24/ a 27/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. augusta 2019, sp. zn. 5 Co 183/2019, sp. zn. 5 Co 184/2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie z a m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1 Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 8. apríla 2019, č. k. 7 C 316/2008-677, po právoplatnom skončení sporu nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov v zastavenej časti konania 7.796,88 eur (z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby), keď vo veci aplikoval § 257 CSP. Za dôvod hodný osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie trov žalovanému považoval skutkové závery súdu v rozhodnutí vo veci samej, podľa ktorých žalovaný v rozpore so svojimi

povinnosťami, vyplývajúcimi mu zo zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“) pri zániku správy nevykonával vyúčtovanie použitia fondu prevádzky, údržby a opráv a vyúčtovania úhrad za plnenia, toto bolo vykonané až na základe nariadeného znaleckého dokazovania, v závislosti od výsledkov ktorého potom žalobca zobral žalobu v tejto časti späť. Dospel tiež k záveru, že v tejto časti zavinil zastavenie konania žalovaný pre neposkytnutie súčinnosti žalobcom pri ustálení výšky dlžnej sumy, pritom podľa záverov znalca účtovníctvo žalovaného nebolo vedené v súlade so zákonom o účtovníctve ani s postupmi účtovania pre podnikateľov.

1.2 Ďalším uznesením z 8. apríla 2019, č. k. 7 C 316/2008-660, súd prvej inštancie rozhodol o sťažnosti žalobcov proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zo dňa 11. decembra 2017, č. k. 7 C 316/2008-576 (na základe uznesenia súdu zo dňa 13. júna 2017 č. k. 7 C 316/2008-564, o priznaní náhrady trov konania žalobcom v rozsahu 100 %), ktorým určil výšku trov v rozsahu 2.486,64 eur tak, že napadnuté uznesenie zmenil a žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 46.079,12 eur za zaplatený súdny poplatok (710,21 eur), za preddavok na znalečné (350 eur) a za trovy právneho zastúpenia (45.018,91 eur).

2.1 Na odvolanie žalovaného proti uvedeným uzneseniam Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením z 30. augusta 2019, sp. zn. 5 Co 183/2019, sp. zn. 5 Co 184/2019 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie z 8. apríla 2019, č. k. 7 C 316/2008-677, tak, že v zastavenej časti, týkajúcej sa zaplatenia sumy 7.796,88 eur, žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (I. výrok); zastavil odvolacie konanie, týkajúce sa uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 8. apríla 2019, č. k. 7 C 316/2008-660 (II. výrok); žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.2 Odvolací súd vo vzťahu k I. výroku konštatoval, že žalobcovia, vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ulici C.. D.. P. č. 13-17 v Bratislave sa domáhali zaplatenia sumy 11.839,35 eur ako prostriedkov, ktoré žalovaný ako skorší správca bytového domu zadržal na ich fonde prevádzky, údržby a opráv. Pri vyčíslení tejto sumy vychádzali so žalovaným vypracovaného výpisu účtov zo dňa 14.12.2006 o stave fondu prevádzky, údržby a opráv k 31.12.2005 a z ďalšej evidencie žalovaného. V priebehu konania s ohľadom na závery znalca o tom, že výpis z účtu, z ktorého žalobcovia pri ustálení žalovanej sumy (v jej najvyššej položke) vychádzali predstavuje stav účtovný a nie skutočný stav (bez zohľadnenia dlhu vlastníkov na preddavkoch na úhradách za plnenia), zobrali žalobcovia svoju žalobu späť v časti 7.796,88 eur.

2.3 Súd prvej inštancie vo veci rozhodoval rozsudkom dvakrát. V prvom rozsudku zo dňa 26. januára 2012 v zmysle záverov znalca žalovaného zaviazal na zaplatenie 4.042,47 eur s príslušenstvom, v späťvzatej časti konanie so súhlasom žalovaného zastavil; žalobcom priznal tiež náhradu trov konania vo výške 1.106,12 eur. Na odvolanie žalovaného bol rozsudok vo vyhovujúcej časti a v časti trov konania zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 31. mája 2012, č. k. 9 Co 173/2012-219). V poradí druhom rozsudku zo dňa 06. novembra 2014 súd prvej inštancie opätovne žalobe vo zvyšnej časti 4.042,47 eur vyhovel a súčasne rozhodol, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnom skončení sporu (rozsudok potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 2. februára 2017, č. k. 9 Co 62/2015-451, v jeho vyhovujúcej časti, s výnimkou žalobcu 14/, u ktorého z dôvodu úmrtia došlo k zrušeniu rozsudku a k zastaveniu konania).

2.4 Následne súd prvej inštancie odvolaním nenapadnutým uznesením zo dňa 13. júna 2017, č. k. 7 C 316/2008-564, rozhodol o trovách konania tak, že žalobcom priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení poukázal na právoplatné zastavenie konania v časti 7.796,88 eur i na právoplatné priznanie uplatneného zvyšku predmetu konania v druhom rozsudku v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu. V odôvodnení ďalej citoval ustanovenia CSP § 470 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2, § 255 ods. 1. V bode 9. odôvodnenia uviedol, že žalobcom priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože žalobe bolo vyhovené.

2.5 Proti tomuto uzneseniu žalovaný odvolanie nepodal. Preto na jeho základe vyšší súdny úradník rozhodol o výške trov, ktoré na základe sťažnosti žalobcov boli v uznesení č. k. 7 C 316/2008-660 zmenené zo sumy 2.486,64 eur (z toho trovy právneho zastúpenia 1.426,42 eur) sudcom na sumu 46.079,12 eur (z toho trovy právneho zastúpenia 45.018,91 eur). Za tohto stavu súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebolo rozhodnuté i o trovách v časti zastavenej pre späťvzatie žalobcu (pôvodná

žaloba na sumu 11.839,35 eur) a o nároku na náhradu trov čiastočne zastaveného konania rozhodol ďalším uznesením.

2.6 Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie po tom ako v druhom rozsudku prenechal rozhodnutie o trovách konania na samostatné uznesenie v zmysle § 151 ods. 2 OSP, za účinnosti nového procesného poriadku pochybil, keď hoci v odôvodnení uznesenia zo dňa 13. júna 2017, č. k. 7 C 316/2008-564, poukazuje i na zastavenie konania v časti prevyšujúcej priznanú istinu, zjavne nesprávne a v rozpore s poučením odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení, rozhodol len o trovách časti konania, ktorá bola predmetom konania po zrušení prvého rozsudku vydaného v spore, t. j. ohľadom sumy 4.042,47 eur, ktorú uviedol i do záhlavia uznesenia. Správne mal súd prvej inštancie o existencii nároku na náhradu trov konania (t. j. v priznanej i v zastavenej časti) rozhodnúť jediným uznesením, v ktorom mal prihliadnuť na výsledok konania, t. j. dosiahnutý pomerný úspech strán v spore a rozhodnúť o nároku buď podľa pomeru úspechu pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP a priznať úspešnému žalovanému pomernú náhradu trov konania, resp. pri danosti dôvodov podľa § 257 úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznať.

2.7 Pretože odvolací súd nemal možnosť nápravy uznesenia zo dňa 13. júna 2017, akceptoval, že súd prvej inštancie v uznesení zo dňa 8. apríla 2019, č. k. 7 C 316/2008-677, sa pokúsil uvedené pochybenie napraviť tým, že rozhodoval o trovách čiastočne zastaveného konania osobitným uznesením. Odvolací súd berúc do úvahy, že žalujúcej strane, úspešnej len v časti 4.042,47 eur (na istine), bola priznaná náhrada trov vo výške 46.079,12 eur, považoval za rozporné s požiadavkou spravodlivej ochrany práv podľa čl. 2 ods. 1 CSP, aby žalovanému v časti zastaveného konania nebola priznaná náhrada trov podľa § 257 CSP. Odvolací súd sa preto pokúsil odstrániť pochybenie súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v odvolaní nenapadnutom uznesení zo dňa 13. júna 2017 tak, že včas podaným odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 CSP) a žalovanému priznal náhradu trov konania zo zastavenej časti 7.796,88 eur v plnom rozsahu podľa § 255 ods. 1 CSP.

2.8 Odvolací súd vo vzťahu k II. výroku, ktorým zastavil odvolacie konanie, konštatoval, že v danom prípade predmetom odvolacieho konania bolo uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým sa rozhodlo o sťažnosti proti uzneseniu, ktorým súdny úradník určil výšku prisúdených trov. V tejto súvislosti dôvodil, že v danom prípade nebola splnená podmienka konania - funkčná príslušnosť krajského súdu na preskúmavanie rozhodnutia sudcu prvej inštancie o sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške priznaných trov konania.

2.9 Výrok o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil tým, že žalovaný v odvolacom konaní dosiahol plný úspech, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP).

1.

3.1 Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu v rozsahu I. výroku podali včas dovolanie žalobcovia 10/, 15/, 17/, 20/, 21/, 22/, 24/ a 27 (ďalej aj „dovolatelia“), prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. d/ CSP (dovolatelia nesprávne odkazovali na § 420 písm. e/), keď podľa dovolateľov v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo. Navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) uznesenie v napadnutom výroku a tiež v závislom výroku o náhrade trov konania zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.2 Dovolatelia na úvod svojho dovolania podľa § 420 CSP argumentovali v prospech objektívnej prípustnosti ich dovolania proti rozhodnutiu o trovách konania. Argumentovali pritom s poukazom na judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 275/2018).

3.3 Pokiaľ ide o samotné porušenie zákazu rozhodnúť dvakrát v tej istej veci (ne bis in idem), dovolatelia argumentovali, že prekážka veci právoplatne rozhodnutej je kľúčovým princípom civilného procesu, predstavuje imanentnú súčasť všeobecnejšieho princípu právnej istoty. Podľa dovolateľov tento zákaz nemožno vziať len na právoplatné rozhodnutie vo veci samej (rozsudok), ale aj na právoplatné rozhodnutia, ktoré síce nie sú rozhodnutiami vo veci samej, no súd je nimi viazaný a rozhodlo sa nimi záväzne o určitej otázke v konaní. Medzi také rozhodnutia patrí najmä právoplatné rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania, ktorým - ako rozhodnutím s konštitutívnymi účinkami - vzniká jednej strane sporu voči druhej strane sporu (hmotné) právo na náhradu trov konania (i keď majúce svoj základ v procesnom práve), chránené čl. 20 ods. 1 ústavy ako i čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Európskeho dohovoru o ľudských právach. V tejto súvislosti poukázali na judikatúru českého

najvyššieho súdu (25 Cdo 803/2011, 29 Cdo 1301/2013). Opačný prístup by znamenal, že by súd mohol kedykoľvek aj po právoplatnosti rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania vydať nové rozhodnutie o tejto otázke (prípady dovolateľov).

3.4 V prípade dovolateľov nezákonným postupom súdu prvej inštancie v súčasnosti popri sebe stoja dve právoplatné rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania - uznesenie súdu prvej inštancie z 13. júna 2017, č. k. 7 C 316/2008-564, právoplatné od 5. júla 2017, ktorým bol žalobcom v 1. až 13. rade, 15. až 32. rade priznaný nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu, a uznesenie odvolacieho súdu z 30. augusta 2019, sp. zn. 5 Co 183/2019, sp. zn. 5 Co 184/2019 právoplatné od 07.11.2019, ktorým bol žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu v zastavenej časti, týkajúcej sa zaplata sumy 7.796,88 eur.

3.5 Dovolatelia zdôraznili, že obsah právoplatného uznesenia súdu prvej inštancie z 13. júna 2017, č. k. 7 C 316/2008-564, nijako nenasvedčoval tomu, že by po jeho vydaní malo byť vydané o nároku na náhradu trov v určitej časti konania ešte nejaké ďalšie rozhodnutie. Predstavoval preto konečné a definitívne rozhodnutie o nároku na náhradu trov celého konania.

3.6 Argumentovali použitím analógie s poukazom na právnu úpravu dopĺňacieho rozsudku (§ 225 ods. 1 CSP). Podľa dovolateľov je neakceptovateľné, aby súd fakticky dopĺňal právoplatné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania bez návrhu takmer dva roky po jeho vydaní a nadobudnutí právoplatnosti.

3.7 Podľa dovolateľov pri tom odvolací súd v napadnutom rozhodnutí neprípustne prehodnotil skoršie právoplatné rozhodnutie, keď ho vydal v snahe - „odstrániť pochybenie súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v odvolaní nenapadnutom uznesení zo dňa 13. 9. 2017" (bod 20. dovolaním napadnutého uznesenia).

3.8 Záverom dovolatelia dôvodili, že zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva, že by súd prvej inštancie mal alebo mohol rozdeľovať rozhodnutie o nároku na náhradu trov (celého) konania do viacerých samostatných rozhodnutí. V rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania sa má vyhodnotiť úspech a neúspech sporových strán (a jeho pomer) v rámci celého konania, a nie napr. separátne priznať žalobcovi proti žalovanému náhradu trov konania vo vyhovujúcej časti a žalovanému proti žalobcovi náhradu trov konania v zamietajúcej časti.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho navrhol odmietnuť, prípadne konanie zastaviť pre nesplnenie procesných podmienok konania. Žalovaný už nie je správca bytu. Podľa žalovaného aktívna legitimácia samotným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome v súdnej veci nesvedčí a patrí novému správcovi. Súd kedykoľvek počas konania je ex lege povinný prihliadať na splnenie procesných podmienok podľa § 161 CSP. Podľa žalovaného tiež v konaní od podania žaloby v predmetnej veci neboli zo strany žalobcov rešpektované kogentné ustanovenia zákona o vlastníctve bytov (§ 14 ods. 5) ani § 91 ods. 2 OSP upravujúci takzvané nútené procesné spoločenstvo v prípade spoluvlastníkov alebo manželov, majúcich byt (nebytový priestor) v dome v bezpodielovom spoluvlastníctve. Podľa žalovaného dovolatelia neboli oprávnenými subjektmi na podanie dovolania (§ 424 CSP). Poukázal tiež na skutočnosť, že niektorí zo žalobcov už neboli v rozhodnom čase vlastníkmi niektorého z 40 bytov alebo 11 nebytových priestorov v dome, čo konajúce všeobecné súdy nezohľadnili pri prejednaní a rozhodnutí sporu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") po zistení, že dovolanie podali včas žalobcovia, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpení na základe plnomocenstva advokátom (§ 429 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru o nedôvodnosti žalobcami podaného dovolania (§ 448 CSP).

6. Podľa 420 písm. d/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (res iudicata) alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (prekážka litispendencie).

7. Odvolací súd sa vypořiadal (v 15. a 17. bode svojho uznesenia) aj s výhradami žalobcov týkajúcimi sa procesného postupu okresného súdu, ktorý rozhodol len o časti trov konania v prisúdenej sume 4.042,47 eur a prvostupňový súd opomenul (nerozhodol) zároveň rozhodnúť o trovách konania v

rozsahu zastavenej časti konania 7.796,88 eur, v ktorého rozsahu žalobcovia zobrali svoj pôvodný návrh v sume 11.839,42 eur späť.

8. Pokiaľ ide o domnienky žalobcov, ktorí podali dovolanie s tým, že vo veci trov konania prvostupňový súd rozhodol uznesením z 13. júna 2017, tak dovolací súd poznamenáva, že v tomto uznesení je v záhlaví uvedené, že rozhoduje o trovách konania z priznanej istiny 4.042,47 eur a nie zo sumy pôvodne žalovanej, teda sumy 11.839,35 eur. Teda z toho je zrejmé, že nebolo rozhodnuté o všetkých trovách celého konania. Naviac z dikcie ustanovenia § 262 CSP nemožno vyvodiť taký záver, že v prípade ak prvostupňový súd nerozhodne o všetkých trovách konania, nemôže neskôr rozhodnúť o tej časti trov konania, o ktorej ešte nebolo rozhodnuté.

9. Zhrnúc zhora uvedené možno konštatovať, že v konaní pred súdom prvej inštancie a v konaní na odvolacom súde bolo rozhodnuté v súlade s čl. 2 základných princípov CSP a ustanovením § 262 ods. 1 CSP. Odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Je tiež zrejmé, z akých dôvodov rozhodol o priznaní trov konania žalovanému v rozsahu 100 % z istiny o ktorej nebolo rozhodnuté, t. j. zo sumy 7.796,68 eur v ktorej žalobcovia zobrali svoj návrh späť. Odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP. Žalobcovia potom neopodstatnene namietali, že prvostupňový, ako aj odvolací súd rozhodovali o veci o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté (res iudicata), nakoľko tomu tak v danom prípade nebolo. Dovolací súd potom zamietol dovolanie žalobcov ako nedôvodné (§ 448 CSP).

10. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalovaného v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti neúspešným žalobcom v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.